

Månadsrapport november 2023 – Kall och relativ blåsig november gav normal elproduktion till högre priser

Översänder november månads vindrapport. Novembervädret övergick i vinterväder och relativt blåsigt. Månaden gav ett index på 106 % och hittills i år är index nu 96 %. Månadens beräknade totalproduktion blev ca 3,0 TWh. Den genomsnittliga utnyttjandegraden för november uppgick till 24 % och produktionstiden till 72 %. Den dygnsvisa medeleffekten pendlade mellan 10 % och 59 % av installerad effekt.

Nu finns totalt installerat 16 662 MW i 5 648 anläggningar (> 50 kW).

Den kraftiga vindkraftutbyggnaden fortsätter framför allt beroende på tidigare tagna investeringsbeslut. En mer avvaktande inställning kan dock skönjas beroende på ökade kostnader och osäkra framtida elpriser. Det lokala motståndet har också medfört en avmattning i utbyggnadstakten. Alltfler nya projekt utvecklas därför till havs där man räknar med mindre lokalt motstånd, men där försvarsmaktens krav och kraftiga fördyring skapar nya utmaningar. Nu ligger också kostnaden för havsanslutningen på exploatören och kostnaderna för sk systemtjänster är nu också under diskussion vilket ytterligare kan försämra vindkraftens konkurrensförutsättningar. Med en ökad efterfrågan på elkraft och att ingen aktör, vare sig kraftproducenter eller distributionsansvariga, längre ansvarar för byggande av effektkapacitet, dvs planerbar kraftproduktion, finns risk för allt större obalanser i kraftsystemet och därmed kraftigt fluktuerande elpriser. Det allt större underskottet i södra Sverige, speciellt vid svaga vindar, håller därför uppe elpriserna på en dysfunktionell nivå.

Europas alltmer integrerade elmarknad har nu visat sig få allt större inflytande på svenska elpriser. Kriget mellan Ryssland och Ukraina med sanktioner och handelskrig mellan EU och Ryssland medför höga olje- och gaspriser och därmed rekordhöga elpriser. Tyskland som har lagt ned både kol- och kärnkraftkapacitet bygger alltmer väderberoende elkraftproduktion. Vid svaga vindar måste därför elproduktion i Tyskland ske med den dyra naturgasen som därmed bli prissättande för all elproduktion och som därmed påverkar elpriserna i Sverige, speciellt i södra Sverige. Å andra sidan har denna kraftiga utbyggnad av vind och solkraft skapat ytterligare problem vid överproduktion eftersom flertalet vindkraftverk inte kan nedregleras samtidigt som transportkapaciteten av elkraft är begränsad. I dagsläget kan endast dessa problem lösas med prissättningen via oerhört stora prisdifferenser. På sikt diskuteras vätgasproduktion eller pumpkraftverk som på sikt kan svälja en del av denna överproduktion men som ytterligare ökar totalkostnaden för elkraftsystemet. Åtminstone måste eldistributionssystemet kraftigt byggas ut om en fortsatt satsning på väderberoende elproduktion skall ske. Ansvarig för detta i Sverige är Svenska Kraftnät.

Mycket regn har fyllt på magasinen, kärnkraftverken producerar nästan för fullt efter reparation och översyn och höstvindarna har varit goda. Med en tidig vinter har dock kraftsystemet pressats och med några oväntade kärnkraftsstopp har elpriset snabbt ökat. Priset för utsläppsrätterna har sjunkit något och ligger nu inom intervallet 70- 80 Euro/ton (ungefär lika många ören per kWh el). En ny faktor är den allt större solelproduktionen som kan ge minuspriser solrika dagar även mitt på dagen. I nedanstående tabell visas elprisutvecklingen i Skandinavien de senaste 12 månaderna.

Prisområde	SYST	SE1	SE2	SE3	SE4	FI	DK1	DK2	Oslo	Kr.sand	Bergen	Molde
Nov 2022	1191	1221	1221	1309	1348	2127	1522	1580	1183	1186	1183	671
dec	2443	2060	2060	2690	2714	2692	2732	2723	2817	2817	2826	1903
jan	1021	704	704	926	1044	882	1260	1116	1325	1325	1348	730
feb	914	520	520	825	1028	897	1323	1228	1175	1176	1133	498
mars	926	565	565	806	918	833	1110	1006	1122	1122	1126	639
april	883	665	665	687	739	686	1092	949	1094	1094	1114	687
maj	425	278	278	390	735	301	839	752	760	780	764	306
juni	613	516	516	531	1034	507	1079	1067	731	962	730	234
juli	411	374	374	377	418	385	756	761	376	703	381	293
aug	405	238	238	270	495	790	1019	1023	208	754	208	206
sept	161	109	109	243	513	390	1005	1014	12	596	12	102
okt	310	176	176	331	359	439	698	662	430	505	426	162
Nov 2023	860	609	609	821	847	803	1017	940	1025	1025	1025	639

Totalt är nu 834 verk anslutna till den automatiska avläsningen, ca 40 rapporterar manuellt och ca 4 800 rapporterar inte till Vindstat. Vi har tyvärr tappat ytterligare ett antal verk beroende på bortkopplingen av det analoga kopparnätet.

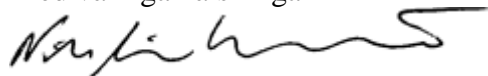
Vi påminner enerconägare om att vi eventuellt behöver ett nytt medgivande att vi får ta del av verkens produktionsdata.

Det finns fortfarande ganska många verk där kommunikationen inte fungerar. Vi ber Er som är anslutna till det automatiska avfrågningsystemet att kontinuerligt kontrollera att kommunikationen med verken upprätthålls och att meddela om verket är skrotat.

Om kommunikationssystemet av någon anledning inte fungerar runt ett månadsskifte, det vill säga verket är gråmarkerat på hemsidan www.vindstat.nu, kan det inträffa att vi inte får med verket i fråga i månadsrapporten. När kommunikationen åter fungerar fördelas den ackumulerade produktionen ut på de saknade dygnen. Dessa "beräknade" värden införs sedan i statistiken.

Månadsrapporter och tidigare årsrapporter finns också på www.vindstat.com och som vanligt på www.vindstat.nu. Vindkraftprognoser för de närmaste dygnen visas på www.vindstat.com.

Med vänliga hälsningar

Nils-Erik Carlstedt

Vindstat AB